

Nijmeegse Aanpak Gezonde Jeugd en Jongeren

een routekaart voor 2024 en verder

**wij zijn
groen, gezond
en in beweging
Nijmegen**

Samenvatting

Opgroeien in goede gezondheid, je talenten ontwikkelen en dromen van een gezonde toekomst. Helaas is het voor een te groot deel van de kinderen en jongeren van Nijmegen niet vanzelfsprekend. We zien ongunstige ontwikkelingen in de gezondheid van de jeugd en jongeren. Overgewicht neemt toe. Lang niet alle kinderen eten voldoende fruit en groente. Zitgedrag neemt toe en naarmate kinderen ouder worden sporten en bewegen ze minder. Binnen de stad zijn er grote en groeiende gezondheidsverschillen tussen verschillende groepen en gebieden.

Binnen Nijmegen wordt er al jarenlang ingezet op het bevorderen van de gezondheid en het stimuleren van een gezonde leefstijl bij jeugd en jongeren. We constateren dat de huidige aanpak nog niet leidt tot het gewenste effect, daarom hebben we afgelopen periode samen met partners gewerkt aan de ontwikkeling van een meerjarenaanpak voor gezonde jeugd en jongeren in Nijmegen. Het resultaat sturen we bij deze aan u toe.

Doel van deze meerjaren Nijmeegse aanpak is om te zorgen voor een integrale aanpak waar gemeente, samen met inwoners en partners werken aan een gezonde jeugd, waarbij het continuïteit en samenhang centraal staan. Dit doen we vanuit een centrale sturing, waarbij we rekening houden met de complexiteit en veelzijdigheid van het vraagstuk en stap voor stap en lerend werken aan een verbetering van de uitvoering.

De centrale ambitie richting 2040 voor de Nijmeegse Aanpak Gezonde Jeugd en Jongeren luidt:

We bouwen aan een Nijmeegse samenleving waarin alle kinderen en jongeren in goede gezondheid opgroeien. Gezond leven is heel gewoon en dit wordt gedragen vanuit de Nijmeegse samenleving als geheel.

Het programma heeft verschillende subdoelen met operationele doelstellingen. Hier zijn concrete inspanningen aan gekoppeld. We zien dit geheel als een organisch en lerend proces. Met als resultaat dat we meer impact maken op de gezondheid van jeugd en jongeren in Nijmegen. Op naar een gezonde generatie in 2040!

Basisgegevens

Opdrachtgever	Wethouder C. Daemen
Opdrachtnemer	Sandra Pelzers
Ontwikkelaars	• Bas van der Heijden (BMC), • Bente Steenvoort (gemeente Nijmegen), • Hiske Blom (GGD Gelderland-Zuid), • Indra Knoop (Bindkracht 10), • Emmy Donkers (Sportbedrijf), • Sandrien van der Wal (JOGG), • Kerngroep wij zijn Groen, Gezond en in Beweging
Startdatum uitvoering	2024
Einddatum	2040
Huidige stadium	Inrichten, Doen, Leren

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	2
Basisgegevens.....	2
Inhoudsopgave	3
Voorwoord	4
1. Aanleiding	5
2. Missie, doelen en strategie	7
2.1 Subambities	7
2.2 Netwerk	8
3. Aanpak.....	10
3.1 Actielijnen met operationele doelen	10
3.2 Eisen aan de uitvoering	15
3.3 Communicatie.....	16
4. Waarbinnen	18
4.1 Relaties	18
4.2 Conditie.....	18
4.3 Kansen en bedreigingen	19
5. Waarmee	20
5.1 Middelen	20
5.2 Besturing	21
5.3 Monitoring en evaluatie.....	21
Bijlagen.....	23

Voorwoord

De gemeente Nijmegen zet stevig in op gezond en veilig opgroeien. De Gezondheidsagenda 2021-2024 stelt dat gezondheid, en het investeren hierin, belangrijker is dan ooit. De Gezondheidsagenda draagt niet voor niets de titel 'Samenwerken aan gezondheid'; samen zetten we de schouders eronder. Want het is noodzakelijk om alle mogelijke krachten te bundelen voor een gezond en veerkrachtig leven.

Gezonde leefstijl voor jeugd en jongeren mag gerust één van de 'wicked-problems' voor onze maatschappij genoemd worden. Zeker wanneer er gekeken wordt naar de verschillende oorzaken van ongezondheid en de verbindingen die er zijn met vraagstukken rondom bijvoorbeeld kansenongelijkheid, klimaat, energietransitie, culturele diversiteit, ontwikkeling van wijken en het versterken van gemeenschappen. Ook raakt het aan divers gemeentelijk beleid, zoals fysiek, gezondheid, onderwijs, jeugd, armoede, zorg, welzijn en sport.

De gevolgen van ongezondheid of ongezond gedrag zijn eveneens complex. Kijkend naar bijvoorbeeld de betaalbaarheid van de zorg, het toenemende aantal chronische zieken, de vergrijzing of de krapte op de arbeidsmarkt. Er is niet één oplossing, en de maakbaarheid en invloedssfeer zijn beperkt. Niets doen is echter geen optie. Het is van belang om het vraagstuk en de mensen die het betreft goed te begrijpen en centraal te stellen. Om vervolgens alle mogelijke krachten te bundelen en de goede dingen te doen voor nu en de toekomst. Ieder kind heeft het recht om gezond op te groeien!

In de periode vanaf september 2022 tot en met oktober 2023 is er door gemeente en partners hard gewerkt aan de ontwikkeling van een meerjarenaanpak voor gezonde jeugd en jongeren in Nijmegen. De bedoeling is hiermee een centrale en breed gedragen opdracht te formuleren. Samen met gemeente, partners en inwoners werken we aan een duurzame integrale aanpak waarbij continuïteit en samenhang centraal staan. Vanuit centrale sturing, rekening houdend met de complexiteit en veelzijdigheid van het vraagstuk. De "Nijmeegse Aanpak Gezonde Jeugd en Jongeren" is de titel van dit plan, afgekort tot NAGJJ. Het programma heeft verschillende subdoelen met operationele doelstellingen. Hier zijn concrete inspanningen aan gekoppeld. We zien dit geheel als een organisch en lerend proces. Met als resultaat dat we meer impact maken op de gezondheid van jeugd en jongeren in Nijmegen. Op naar een gezonde generatie in 2040!

De NAGJJ is nauw verbonden aan het Nijmeegse netwerk dat onder de noemer 'wij zijn Groen, Gezond en in Beweging Nijmegen' (GGIB) samenwerkt aan gezonde Nijmegenaren in een gezonde stad. "We willen groene en gezonde keuzes stimuleren en met onze beweging actief bijdragen aan de gezondheid van alle inwoners. Zodat zij lekker in hun vel zitten, voldoende bewegen, gezonder eten en zodat de gezondheidsverschillen in de stad kleiner worden". De kracht komt uit het netwerk zelf: door gezamenlijke activiteiten, kennisuitwisseling en ontmoetingen. Met een lichte vorm van coördinatie worden ontmoetingen gefaciliteerd, kunnen initiatieven groeien en een collectieve impact maken.

In dit document is het resultaat van het ontwikkeltraject vastgelegd. Het is een route langs de aanleiding en achtergronden, naar doelen en aanpak met fasering. Daarbij wordt inzichtelijk gemaakt welke afbakening, voorwaarden en organisatie benodigd zijn voor de komende jaren.

Veel leesplezier!

Cilia Daemen

Wethouder Welzijn, Gezondheid, Inclusie, Klimaatadaptatie en Stadsvergroening, Mobiliteit

1. Aanleiding

Verschillende ontwikkelingen op het gebied van gezondheid gaan de verkeerde kant op. Binnen Nijmegen steken gemeente en organisaties veel energie hierin. Maar nog lang niet alles gaat zoals we willen. En het leidt nog niet tot het gewenste resultaat. Een korte schets van de inhoudelijke en procesmatige aanleiding en urgentie voor het ontwikkelen van dit programma:

Inhoudelijk

Opgroeien in goede gezondheid, je talenten ontwikkelen en dromen van een gezonde toekomst. Helaas is het voor een te groot deel van de kinderen en jongeren van Nijmegen niet vanzelfsprekend. We zien ongunstige ontwikkelingen in de gezondheid van de jeugd en jongeren. Overgewicht neemt toe. Lang niet alle kinderen eten voldoende fruit en groente. Zitgedrag neemt toe en naarmate kinderen ouder worden sporten en bewegen ze minder. Binnen de stad zijn er grote en groeiende gezondheidsverschillen tussen verschillende groepen en gebieden. Hetgeen voor een groot deel te herleiden is aan verschillen in opleidingsniveau en bestaanszekerheid. Het is vaak moeilijk om gezonde keuzes te maken of te betalen. De leefomgeving waarin Nijmeegse kinderen en jongeren opgroeien is in veel opzichten nu ook niet zo gezond. Ongezonde verleidingen zijn steeds dominanter aanwezig. Dat horen we ook terug van de professionals die betrokken zijn bij Beweeg je Fit. Binnen de preventieplatforms jeugd is de aanpak van gewicht een belangrijk thema, dat in veel stadsdelen terugkomt. Maar er is meer nodig dan een wijkgerichte aanpak. Voor een overzicht van de actuele cijfers verwijzen we naar bijlage *Feiten en cijfers*.

Procesmatig

Binnen Nijmegen wordt er al jarenlang ingezet op het bevorderen van de gezondheid en het stimuleren van een gezonde leefstijl bij jeugd en jongeren. Er is aandacht voor voorlichting en beïnvloeding van gedrag, gericht op thema's zoals voeding, drinken, beweging en ontspanning. Ook wordt geprobeerd om de directe fysieke omgeving van kinderen gezonder te maken. Denk aan het aanleggen van beweegroutes en -voorzieningen of het gesprek over gezondere voeding op scholen en sportkantines. De verschillende betrokken organisaties hierbij onderschrijven dit.

We constateren dat de huidige aanpak nog niet leidt tot het gewenste effect. We zien kansen op het gebied van:

- Meer continuïteit en duurzaamheid: er worden relatief veel incidentele en kortdurende projecten opgezet. Deze leiden onvoldoende tot geleerde lessen en verbeterde duurzame aanpakken, terwijl deze opgave om lange termijn visie en aanpak vraagt;
- Meer samenwerking: er zijn relatief veel organisaties betrokken bij deze opgave. Echter wordt er nog teveel vanuit een eigen opdracht en kerntaak geredeneerd en gehandeld. Door het bundelen van krachten is er veel meer mogelijk;
- Meer samenhang: veranderingen in gedrag van mensen of in hun omgeving zijn ingewikkeld te realiseren en hebben met heel veel verschillende aspecten te maken. De afhankelijkheid en complexiteit is groot. gezondheid dient als een integrale opgave gezien te worden en vraagt om een samenhangende aanpak;
- Minder vrijblijvendheid: het gezondheidsvraagstuk onder kinderen en jongeren is groot en de gevolgen op langere termijn zijn ingrijpend. Er is gerichte actie nodig om een omslag te maken. Gemeente, organisaties en inwoners moeten daarin gezamenlijk optrekken, elkaar betrekken en op verantwoordelijkheid aan kunnen spreken.

Voor wie?

Doel van dit programma is om te komen tot een brede, samenhangende en integrale aanpak. Waarmee we (gemeente, professionals samen met jeugd, jongeren en hun ouders/opvoeders) in Nijmegen de bestaande initiatieven verbinden en versterken.

De focus van het programma ligt bij:

- Nijmeegse jeugd en jongeren (en hun ouders/opvoeders)
NAGJJ is er primair op gericht om een positieve impact te maken op de leefstijl en gezondheid van jeugd en jongeren in Nijmegen van -9 maanden t/m 23 jaar. Daarbij is er ook aandacht voor de volwassenen die hen omringen en de fysieke leefomgeving waarin de kinderen en jongeren zich begeven.

In het bijzonder willen we de levens van jeugd en jongeren ‘op achterstand’ verbeteren. Op achterstand wil zeggen: de groep kinderen en jongeren die opgroeien in kwetsbare situaties waarbij er minder mogelijkheden zijn voor gezond opgroeien.

- Zij die vanuit een professionele taak en verantwoordelijkheid betrokken zijn bij Nijmeegse jeugd en jongeren. Voor het uitvoeren van het plan, aan de hand van doelen en inspanningen, staan de gemeente en organisaties met hun mensen (intermediairs, professionals en deels ook vrijwilligers) aan de lat. Gezamenlijk werken zij aan acties gericht op het verbeteren van gezondheid en het mogelijk maken daarvan. Daarbij is het de bedoeling om de inwoners van Nijmegen, als individu en vanuit collectieve initiatieven, actief te betrekken en een rol te geven.

2. Missie, doelen en strategie

De centrale ambitie richting 2040 voor de Nijmeegse Aanpak Gezonde Jeugd en Jongeren luidt:

We bouwen aan een Nijmeegse samenleving waarin alle kinderen en jongeren in goede gezondheid opgroeien. Gezond leven is heel gewoon en dit wordt gedragen vanuit de Nijmeegse samenleving als geheel.

2.1 Subambities

De missie is groots, abstract en gericht op de lange termijn. Daarom, en vanwege de complexiteit van het vraagstuk, is deze missie opgedeeld in verschillende onderdelen. Daarbinnen worden vervolgens meer meetbare operationele doelen geformuleerd. Deze geven richting aan de uitvoering van de inspanningen.

Centrale ambitie			
We bouwen aan een Nijmeegse samenleving waarin alle kinderen en jongeren in goede gezondheid opgroeien. Gezond leven is heel gewoon en dit wordt gedragen vanuit de Nijmeegse samenleving als geheel.			
Subambitie A <i>Proactieve stimulering en ondersteuning voor gezond leven</i>	Subambitie B <i>Verminderen gezondheidsachterstand en meer gelijke gezondheidskansen</i>	Subambitie C <i>Realiseren van een stimulerende gezonde leefomgeving</i>	Subambitie D <i>Versterken infrastructuur volgens een lerende netwerksamenwerking</i>
Gezond opgroeien en het naleven van een gezonde leefstijl is voor alle kinderen en jongeren mogelijk en vanzelfsprekend	Het aantal kinderen en jongeren met aantoonbare gezondheidsachterstand en (of sterk verhoogd risico hierop) wordt verminderd	Kinderen en jongeren groeien op in een fysieke leefomgeving die gezond opgroeien optimaal mogelijk maakt en waar ongezonde verleidingen worden teruggedrongen	Gemeente, organisaties en inwoners werken in gezamenlijkheid aan en strijden voor een gezonde Nijmeegse samenleving
Focust op	Focust op	Focust op	Focust op
Gedrag van mensen en de 'software' van allerlei activiteiten, voorlichting, hulpverlening, etc. voor het beïnvloeden daarvan)	Systeembenadering, onderliggende problematiek, mogelijkheden en voorwaarden voor gezond leven, met name gericht op de factor bestaanszekerheid	De inrichting en beïnvloeding van de leefomgeving van mensen, in openbare ruimte en allerlei voorzieningen, de 'hardware'	Borging van samenwerking en samenhangende aanpak, sterke preventie-infrastructuur en lerende aanpak, de 'orgware'

Afbakening

Gezondheid is een breed begrip. Het vertrekpunt voor het ontwikkelen van deze aanpak is primair gericht op het verbeteren van de fysieke gezondheid (indicatoren: gezond gewicht, sport/beweeggedrag, eet/drinkgedrag en slapen). We kijken daarbij naar beïnvloeding van gedrag, de sociale omgeving en de fysieke omgeving. We zijn ons ervan bewust dat mentale en sociale gezondheid ook van belang zijn en dat deze aspecten elkaar onderling ook beïnvloeden. In verschillende acties is hier ook expliciete aandacht voor (ketenaanpak, systeem benadering). We hebben en houden de verbindingen hiermee, maar gaan er ook vanuit dat deze binnen de Gezondheidsagenda 2021-2024, speerpunt Mentale Gezondheid hun basis hebben en behouden. Dat geldt ook voor bijvoorbeeld de aandacht voor de rookvrije generatie, middelengebruik of een aanpak tegen eenzaamheid.

Strategie

Bij het nastreven van deze ambities gaan we uit van de volgende principes, die richting geven aan de verdere vorm en inhoud van de aanpak.

- Kinderen en jongeren zélf staan centraal en doen actief mee. In het verlengde daarvan hebben we vanzelfsprekend oog voor de rol en betrokkenheid van ouders/opvoeders.. We willen voorkomen dat we ‘op afstand’ over kinderen en jongeren praten, voor hen redeneren en keuzes maken. In het bijzonder is er ook aandacht voor inspraak en betrokkenheid van ervaringsdeskundigen, zodat we aansluiten bij de behoefte van specifieke kwetsbare groepen.
- We hanteren de brede benadering van positieve gezondheid en gezond leven.
- We werken met een integrale ‘health in all policies’ benadering. Integraal werken aan gezondheid betekent ook dat kijken naar de onderliggende problemen en deze aanpakken voor of in combinatie met gezondheidsbevordering.
- De opgave is complex, de oplossingen nog niet allemaal helder en we hebben iedereen erbij nodig! Een programmatische en lerende aanpak en het benutten van netwerksamenwerking is hiervan een logisch gevolg.
- NAGJJ is een stadsbrede aanpak met centrale sturing en regie, waarbij er in de uitvoering aansluiting wordt gezocht bij stadsdeelprogrammeren en de preventieplatforms. Er wordt eveneens aangesloten bij en gebruikgemaakt van de bestaande kracht en activiteiten van de vele organisaties en inwonersinitiatieven. We bouwen hierop voort, maar we richten ook op vernieuwing waar nodig.
- Het uitgangspunt is voldoende maatwerk in specifieke gebieden en/of doelgroepen. Ook voor het principe van ongelijke behandeling voor meer gelijke kansen. Daar maken we écht impact.
- Communicatie is cruciaal. Het actief informeren en interacteren draagt bij aan een gezamenlijk gevoel van verantwoordelijkheid en het gezamenlijk op gang brengen van een verandering. Positieve framing van de uitdaging (gezond is gewoon) is hierbij van belang.

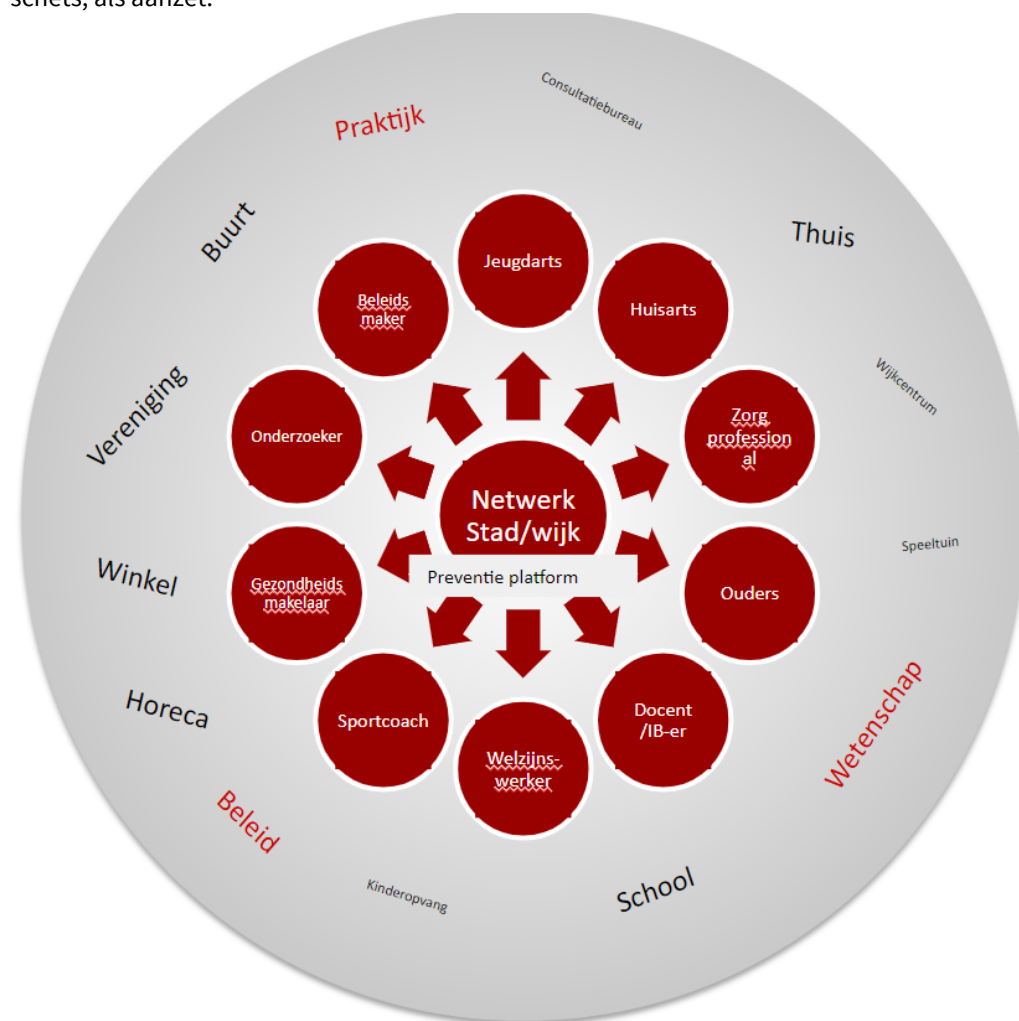
2.2 Netwerk

Gezien de veelzijdigheid van het vraagstuk en de aanpak is er een omvangrijk netwerk van personen en organisaties betrokken. Iedere organisatie of ieder individu kan op een eigen manier verbonden zijn. Er is een stevige verbinding met het Groen, Gezond en in Beweging netwerk in de stad. Er wordt gewerkt aan de borging van de inspraak van kinderen, jongeren en ouders/verzorgers. Grofweg kan het netwerk verdeeld worden in de volgende onderdelen:

Type partner en betrokkenheid	Kern	Schil
Strategisch	College gemeente Nijmegen Stuurgroep Groen, Gezond en in Beweging	Bestuurders, directies van partnerorganisaties binnen diverse sectoren
Beleidsontwikkeling	Gemeente Nijmegen, in bijzonder de domeinen van gezondheid en sport/bewegen	Gemeente Nijmegen, armoede, jeugd, onderwijs, accommodaties, spelen/speelruimte, gebiedsontwikkeling, beheer openbare ruimte
Regiegroep	Gemeente Nijmegen, Sportbedrijf, GGD, JGZ, Bindkracht 10, JOGG	Overige welzijnsorganisaties, verenigingen/aanbieders (sport/bewegen, kunst/cultuur, inwonersinitiatieven, etc), scholen (PO, VO), kinderopvangorganisaties, zorginstellingen, zorgprofessionals (fysio, diëtist, etc), ondernemers (horeca, sport, lifestyle, ontspanning, etc), supermarkten
Kennis	GGD	HAN, RU, RUMC

In het verlengde van deze organisaties is het van belang om de diversiteit en samenhang van de verschillende professionals en vrijwilligers in de praktijk goed in kaart te brengen, als betrokkenen rondom de kinderen en

jongeren van Nijmegen. De verbinding vindt vervolgens plaats op een aantal specifieke plekken. Zie onderstaande schets, als aanzet:

3. Aanpak

Dit plan is het vertrekpunt voor een meerjarige aanpak. Met het formuleren van de ambitie is een duidelijke stip op de horizon gezet. In 2024 werkt de regiegroep aan de uitwerking van de doelen samen met betrokken partijen, kinderen en jongeren. De regiegroep zorgt ervoor dat bestaande en vernieuwende acties gestroomlijnd in gang worden gezet, zodat ze effectief bijdragen aan de benoemde doelen en de ambitie. Hierbij vermelden we dat het nu niet mogelijk is om voor korte, middellange én lange termijn volledig helder te krijgen wat er nodig is om de gewenste impact te maken. Daarvoor zijn er simpelweg nog te veel afhankelijkheden en onbekende details.

3.1 Actielijnen met operationele doelen

De centrale ambitie richting 2040 voor de Nijmeegse Aanpak Gezonde Jeugd en Jongeren luidt:

We bouwen aan een Nijmeegse samenleving waarin alle kinderen en jongeren in goede gezondheid opgroeien. Gezond leven is heel gewoon en dit wordt gedragen vanuit de Nijmeegse samenleving als geheel.

Hieronder wordt per operationeel doel uitgewerkt wat daaraan bijdraagt en wat in 2024 wordt versterkt. Tot slot zijn er ambities voor 2025 en verder opgenomen.

Subambitie A: Proactieve stimulering en ondersteuning voor gezond leven	
Gezond opgroeien en het naleven van een gezonde leefstijl is voor alle kinderen en jongeren mogelijk en vanzelfsprekend	
Operationele doelen	
a) In 2040 voldoen er meer kinderen en jongeren aan de beweegnorm; b) In 2040 hebben meer kinderen en jongeren een gezond eet- en drinkpatroon; c) In 2040 hebben meer kinderen en jongeren voldoende slaap en ontspanning; d) In 2040 zien we een toegenomen kennis, positieve houding en motivatie voor gezond gedrag en een gezonde leefstijl bij de jeugd en jongeren en betrokken volwassenen om hun heen; e) In 2040 ervaren kinderen en jongeren meer positieve steun en stimulans voor gezond gedrag, mede vanuit goede voorbeelden, brede sociale steun/bevestiging en eigen positieve ervaringen f) In 2040 ontvangen kinderen en jongeren, met verhoogd risico op overgewicht of daadwerkelijk overgewicht, optimale zorg en ondersteuning vanuit een efficiënte en impactvolle ketenaanpak en samenwerking tussen hulpverleners.	
Huidig aanbod, onder andere	Waar zetten we in 2024 extra op in
• Gezondheidsmakelaars werken in stadsdelen en op scholen structureel aan gezondheid • JGZ protocol overgewicht • Sportbedrijf beweegactiviteiten in de buurt, wijkspoor • Peutergym • Beweegonderwijs op school • Beweegadviesgesprekken • Inzet alle sportverenigingen • Aandacht voor voeding en bewegen in de kinderopvang en op scholen • Inzet NEC Maatschappelijk • ROC inzet op gezonde leefstijl, gezonde school • Aandacht voor voeding en bewegen in de kinderopvang en op scholen • Zet Vet lekker op de kaart • Deelname Nationaal schoolontbijt • Deelname EU schoolfruit • Aandacht voor water drinken en ongezonde snacks bij activiteiten van Bindkracht 10 en Sportbedrijf • Kookactiviteiten voor kinderen via Bindkracht10, scholen, Vincentius • ROC inzet op gezonde leefstijl, gezonde school • Ouder kind centra met activiteiten voor ouder en kind	In 2024 stellen we een regisseur (gezondheidsmakelaar, GGD GZ) aan die binnen de bestaande preventie infrastructuur het onderwerp gezond(er) gedrag structureel onder de aandacht brengt. Hij of zij geeft een doorstart aan de samenwerking met het bestaande kernteam. In 2024 vertalen we de centrale ambitie in een krachtige gezamenlijke boodschap die aansluit bij professionals in de stad. We verkennen hoe we de bestaande inzet op de Gezonde Schoolaanpak kunnen versterken in enkele stadsdelen.

Subambitie B Verminderen gezondheidsachterstand en meer gelijke gezondheidskansen	
Het aantal kinderen en jongeren met aantoonbare gezondheidsachterstanden (of sterk verhoogd risico hierop) wordt verminderd	
Operationele doelen	
a) In 2040 ontvangen kinderen en jongeren, met verhoogd risico op overgewicht of daadwerkelijk overgewicht, optimale zorg en ondersteuning vanuit een efficiënte en impactvolle ketenaanpak en samenwerking tussen hulpverleners; b) In 2040 is de inzet op gezond leven, gezondheidsbevordering en het aanbod aan interventies beter afgestemd op kwetsbare groepen kinderen en jongeren, rekening houdend met onderliggende problematiek rondom bestaanszekerheid; c) In 2040 is de gezondheidsachterstand van kinderen in de wijken Lindenholt, Dukenburg en Hatert afgenomen; d) In 2040 is de samenhangende aanpak tussen bestaanszekerheid en gezondheid stevig verankerd in gemeentelijk beleid en binnen betrokken partners; e) In 2040 wordt meer (cultuur)sensitief gewerkt aan gezondheidsbevordering bij anderstaligen en/of laaggeletterden; f) In 2040 is de participatie van ervaringsdeskundigen stevig verankerd in de werkwijze en procedures van gemeente en betrokken partners (omwille van aansluiting leefwereld en mogelijkheden kwetsbare doelgroepen).	
Huidig aanbod, onder andere	Waar zetten we in 2024 extra op in
• Wat er goed gaat en we moeten blijven doen • Inzet Beweeg Je Fit in vier stadsdelen • Bestaande regelingen gemeente eenvoudig onder de aandacht brengen, zoals sportfonds jeugd en cultuur, zwembonds en stichting leergeld • Rijksregeling (boodschappenbonnen) • Kansrijke Start • Buurtsportcoach inzet • Fitcoins	In 2024 stellen we een regisseur aan. De regisseur is een aanvullende, stadsbrede schakel in de bestaande preventie infrastructuur rondom gezonde jeugd. De regisseur coördineert, stimuleert en faciliteert de uitvoer van de subambities door betrokken partijen en inwoners in de stad. Gezondheidsmakelaars van de GGD Gelderland-Zuid ondersteunen bij het ontwikkelen en invoeren van gezondheidsbeleid. Ze zijn een belangrijk onderdeel van de bestaande preventie infrastructuur in de stad. Een regisserende rol in deze aanpak past goed in de bestaande functie. Daarom stellen we een gezondheidsmakelaar aan als regisseur van deze aanpak. Ook verlengen we de opdracht voor de projectleider Kind naar Gezonder Gewicht, met als doel te komen tot een pilot voor het verbeteren van de zorg voor kinderen met overgewicht en obesitas in één stadsdeel. Als onderdeel daarvan stellen we een centrale zorgverlener aan, een sleutelfiguur in de zorg en ondersteuning voor kinderen met overgewicht en obesitas. Binnen de gemeente wordt de samenwerking tussen verschillende beleidsterreinen versterkt, in het bijzonder met Armoede, Onderwijs en Jeugd.

Subambitie C Realiseren van een stimulerende gezonde leefomgeving	
Kinderen en jongeren groeien op in een fysieke leefomgeving die gezond opgroeien optimaal mogelijk maakt en waar ongezonde verleidingen worden teruggedrongen	
Operationele doelen	
a) In 2040 ontvangen kinderen en jongeren, met verhoogd risico op overgewicht of daadwerkelijk overgewicht, optimale zorg en ondersteuning vanuit een efficiënte en impactvolle ketenaanpak en samenwerking tussen hulpverleners; b) In 2040 is de inzet op gezond leven, gezondheidsbevordering en het aanbod aan interventies beter afgestemd op kwetsbare groepen kinderen en jongeren, rekening houdend met onderliggende problematiek rondom bestaanszekerheid; c) In 2040 is de gezondheidsachterstand van kinderen in de wijken Lindenholt, Dukenburg en Hatert afgenomen; d) In 2040 is de samenhangende aanpak tussen bestaanszekerheid en gezondheid stevig verankerd in gemeentelijk beleid en binnen betrokken partners; e) In 2040 wordt meer (cultuur)sensitief gewerkt aan gezondheidsbevordering bij anderstaligen en/of laaggeletterden; f) In 2040 is de participatie van ervaringsdeskundigen stevig verankerd in de werkwijze en procedures van gemeente en betrokken partners (omwille van aansluiting leefwereld en mogelijkheden kwetsbare doelgroepen).	
Huidig aanbod, onder andere	Waar zetten we in 2024 extra op in
• Wijkspelaanbieders en gemeentelijke speeltuinen • Verbeteren speelplekken en aanleiding door de hele stad – BOSS • Urban sports nieuwe sportvoorziening en activiteiten door de hele stad (via buurtsportcoach) • Van Tuin Tot Bord junior • (School)moestuinen (natuureducatie, smaakontwikkeling) • Sportvoorzieningen binnen en buiten, zwembaden • Wijkaccommodaties waarin wordt gewerkt aan een gezonder voedingsaanbod met ondersteuning van JOGG-Teamfit • Gezondere sportkantines met ondersteuning van JOGG-Teamfit • Gezondere menu's in restaurants: Zet Vet lekker op de Kaart • Gezonder aanbod in supermarkten • Beweegvriendelijke consultatiebureaus • Openbare watertappunten • Voedselloket streek op tafel • Gezonde buurt Grootstal met IVN, Jantje Beton en JOGG	In 2024 werken we samen met de projectleider binnen de gemeentelijke afdeling Vastgoed, Sport en Accommodaties (VSA) verder aan een gezonder voedingsaanbod bij gemeentelijke accommodaties, sportverenigingen en evenementen. Met het kernteam en de private partners van Groen, Gezond en in Beweging en JOGG werken we aan gezondere keuzes op andere plekken waar kinderen komen, zoals supermarkten, restaurants en uitjes. Met de gemeentelijke afdelingen gezondheid, sport en mobiliteit maken we een analyse van de actieve mobiliteit (lopen, fietsen, stappen) van en naar school, kinderopvang en sport. We gaan het gesprek aan met scholen en betrokkenen over hun behoeften en verbetermogelijkheden hierin.

Subambitie D Versterken infrastructuur volgens een lerende netwerksamenwerking	
Gemeente, organisaties en inwoners werken in gezamenlijkheid aan en strijden voor een gezonde Nijmeegse samenleving	
Operationele doelen	
a) In 2040 is het investeren in en behouden van gezondheid en gezonde leefstijl vanzelfsprekend voor gemeente, organisaties en inwoners en wordt gezien als een collectieve verantwoordelijkheid. b) In 2040 is er een stevige en structurele preventie infrastructuur (fysiek en sociaal) die gezond leven mogelijk maakt en die garant staat voor een duurzame aanpak en continuïteit	
Huidig aanbod, onder andere	Waar zetten we in 2024 extra op in
• Gezondheidsmakelaars aanjagen, verbinden, coördineren in de stadsdelen • Buurtsportcoaches, sportdocenten • wij zijn Groen, Gezond en in Beweging • LPA-budget voor stimuleren nieuwe initiatieven • Preventieplatforms met scholen, gezondheidsmakelaars en buurtsportcoaches • Stadsdeelprogrammeren • Intern beleidsoverleg GALA • Samenwerking intern met teams Welzijn, Sport, Armoede, gebiedsregie sociaal, Jeugd en Onderwijs • Nijmeegs Sportakkoord • Sportcommunity – netwerk met sportdocenten, verenigingen • Zorgnetwerk voor ketenaanpak • Radboud en CWZ gezondere voeding, kinderartsen • RU bewegen en onderzoek • ROC gezonde school • HAN inzet studenten diëtetiek, sport Fair Health	In 2024 stellen we een regisseur (gezondheidsmakelaar, GGD GZ) aan die binnen de bestaande preventie infrastructuur het onderwerp gezond(er) gedrag structureel onder de aandacht brengt. Hij of zij geeft een doorstart aan de samenwerking met het bestaande kernteam. Samen blijven we leren en ontwikkelen. We gebruiken daarbij de expertise van JOGG en andere (kennis)partners. We benutten het netwerk en de communicatiekracht van GGIB maximaal. We breiden de samenwerking uit met organisaties die veel kinderen bereiken, zoals Conexus, Josephscholen en @VOCampus. We organiseren een PR-moment om gezamenlijke ambitie neer te zetten en in te kleuren met bestaande goede initiatieven. We denken na over de borging van de inspraak van kinderen, jongeren en ouders/verzorgers bij de aanpak.

Gezond opgroeien en het naleven van een gezonde leefstijl is voor alle kinderen en jongeren een mogelijkheid en vanzelfsprekendheid

- Scholen nog nadrukkelijker stimuleren te werken met de Gezonde School aanpak
- Meer schoolmoestuinen en moestuin coaches
- Meer aandacht voor schermgedrag, mediawijsheid, telefoongebruik in de pauzes
- Meer aandacht voor slaap en ontspanning
- Voorwaarden in subsidies Welzijn, Sport, Inclusie, wijken en EZ mbt gezondere keuzes

Het aantal kinderen en jongeren met aantoonbare gezondheidsachterstanden (of sterk verhoogd risico hierop) wordt verminderd

- Verkennen of schuldhulpverlening goed loopt en of gezonde leefstijl daar onderdeel van is
- Geen kind zonder zwemdiploma naar de middelbare school
- Doelgroep participatie, inzet ervaringsdeskundigheid
- Ketenaanpak kinderen met overgewicht verbeteren in meer stadsdelen
- Communicatie, bekendheid aanpak overgewicht in relatie tot andere problemen
- Bespreekbaar maken overgewicht met ouders, hoe doe je dat?

Kinderen en jongeren groeien op in een fysieke leefomgeving die het gezond opgroeien optimaal mogelijk maakt en waar ongezonde verleidingen worden teruggedrongen

- Voedingsaanbod bij activiteiten en evenementen
- Actief transport naar school
- Gezondere schoolkantines
- Meer watertappunten bij buitenspeelplekken
- Minder ongezond voedingsaanbod (in de buurt van scholen)

Gemeente, organisaties en inwoners werken in gezamenlijkheid aan de subdoelen en strijden voor een gezonde Nijmeegse samenleving

- Communicatie: zelfde verhaal, delen goede voorbeelden oa van inwoners
- Wijkbladen benutten
- Zelf het goede voorbeeld geven
- Bewonersinitiatieven ondersteunen
- Inzet ambassadeurs die met ons strijden voor een gezonde jeugd
- Ketenaanpak gezonde jeugd met zorgorganisaties en regiogemeenten (via IZA)

3.2 Eisen aan de uitvoering

De NAGJJ is ontworpen als programmatische aanpak. Deze werkwijze past het beste op het gezondheidsvraagstuk voor jeugd en jongeren, vanwege de omvang en complexiteit van het vraagstuk. Voor een succesvol verloop en resultaat van het programma en de verschillende onderdelen zijn er enkele vereisten ten aanzien van de uitvoering:

De subdoelen met actielijnen gaan over grote lijnen, daarbinnen dienen concrete en meetbare inspanningen geformuleerd te worden.

Het vraagstuk is omvangrijk en complex, de ambities zijn groots en abstract. Belangrijke indicatoren voor het monitoren van de aanpak op langere termijn zijn gezondheid naar welstand (Stads- en wijkmonitor) en lengte en gewicht (GGD). Om richting te geven aan de uitvoering zijn scherp geformuleerde operationele doelen nodig. Daarbinnen is het belangrijk om gerichte tussenresultaten te benoemen waar concrete inspanningen aan gekoppeld worden. Deze kunnen SMART geformuleerd worden, geven de mogelijkheid om te monitoren, evalueren en bij te sturen. Tevens geeft het gelegenheid om stapjes in de goede richting te delen en te vieren. Op de concrete acties en het behalen van (tussen)resultaten is het mogelijk om actieve samenwerking te organiseren binnen het netwerk.

Wanneer het te veel over vage en abstracte ambities blijft gaan, kan dit resulteren in het wegzakken van energie en betrokkenheid.

De uitvoering vraagt om het behouden van overzicht, sturing geven aan en het regisseren van de acties.

Lange termijn (duurzaam) effect wordt stap voor stap gerealiseerd door gerichte acties in het hier en nu. Ambities en plannen alleen maken geen verschil. Er is daadkracht en actie nodig. De actielijnen geven hier richting aan, met de missie voor ogen. Er hangt een grote diversiteit aan acties onder. Beter overzicht en inzicht moet er vervolgens toe leiden dat er meer samenhang en continuïteit in acties ontstaat. In het voortraject is geconstateerd dat de betrokken organisaties in Nijmegen minder tijdelijke projecten willen.

De uitvoering vraagt om het vergroten van slag- en uitvoeringskracht, uitgaande van het bestaande netwerk, kwaliteiten en instrumenten

De gemeente, GGD en diverse organisaties zijn vanzelfsprekend, aansluitend bij hun huidige kerntaken, belangrijke dragers van de aanpak. Nijmegen begint met deze aanpak niet op 'nul'. Er is al veel goeds gaande. Maar bijdragen aan een gezonde samenleving is niet iets van een paar gezondheidsprofessionals. In 'het nieuwe normaal' draagt alles bij aan een goede gezondheid van mensen en een gezonde leefomgeving. Dit kan verder versterkt worden, o.a. door meer samenhang en continuïteit in het bestaande te realiseren. De kunst is om méér organisaties betrokken te krijgen en mede verantwoordelijk te maken voor het behalen van de doelen. Het gaat om aansluiting vinden bij de kerntaak van de verschillende partners en van daaruit een positieve bijdrage aan de doelen realiseren.

De uitvoering vraagt om een lerende aanpak

De programmatische aanpak via verschillende actielijnen is omvangrijk maar doet ook recht aan de complexiteit van het vraagstuk en hoge ambitie voor de lange termijn. De consequentie hierbij is dat niet altijd, of niet op alle onderdelen, direct een voordehand liggende oplossing aanwezig is. Gaandeweg kunnen de omstandigheden ook veranderen. Een constante plan-do-check-act cyclus is daarvoor noodzakelijk. Om stap voor stap te leren en vervolgstappen te kunnen bepalen. Doen we de juiste dingen en doen we de dingen goed?

3.3 Communicatie

Heldere en structurele communicatie is van groot belang. Dit dient vanuit een herkenbaar en collectief doel te vertrekken. De kern van de boodschap is:

Het moet voor iedereen mogelijk zijn om gezond op te groeien in een gezonde leefomgeving. Een gezonde toekomst begint bij een gezonde jeugd. Het leiden van een gezond en actief leven is heel normaal en vanzelfsprekend.

Het is gek dat we tot op heden zoveel ongezonde verleidingen om ons heen geaccepteerd hebben. De gezondheidsverschillen tussen groepen zijn te groot en onacceptabel. Een verandering van denken en doen is nodig én mogelijk. Iedereen levert hierin een bijdrage. Van groot tot klein, professioneel tot vrijwillig, gericht op de gehele samenleving, een specifieke groep mensen of het individu. We helpen organisaties gezonde plannen te maken en die plannen brengen we in de praktijk met kinderen, jongeren en ouders.

In de communicatie zijn er verschillende doelen, op verschillende niveaus:

Doel	Doelgroep	Middel
Educatie, voorlichting + Inspiratie	Samenleving, 'de publieke opinie'	Benutten van kanalen van partnerorganisaties voor het delen van positieve en krachtige gezonde boodschappen - met specifieke inzet en kanalen gericht op kinderen en jongeren; - en specifieke omgevingen (school, vereniging, etc.)
Beleidsvorming +	Organisaties en diens professionals,	Via Groen, Gezond en in Beweging, gemeentelijke visies, beleidsregels en subsidieafspraken die leiden tot:

Voorlichting + Deskundigheids- bevordering	intermediairs van/naar inwoners	- beïnvloeden van beleids- en uitvoeringsprogramma's; - bewustwording en handelingsperspectief onder professionals om gedrag te beïnvloeden; - onderlinge ontmoeting en kennisdeling; - kennisontwikkeling
Netwerksamenwerking / sterke infrastructuur + Handelingsperspectief, daadkracht en resultaten	Gemeente en partners (organisaties formeel en informeel)	Netwerksamenwerking vormgeven en regisseren. Centraal staat: - samenwerking, kennisdeling en kennisontwikkeling; - monitoring en evaluatie; - programmaplan van inspanningen, resultaten en leermomenten.

Deze kernboodschap en schema vormt de basis voor een nader uit te werken communicatiestrategie met plan van aanpak.

4. Waarbinnen

4.1 Relaties

Deze NAGJJ heeft een eigen ambitie en afbakening. Tegelijkertijd staat de aandacht voor gezonde kinderen en jongeren niet op zichzelf. Er zijn diverse parallel lopende ontwikkelingen, programma's en projecten die in verbinding staan met de NAGJJ. Hieronder staan enkele relevante ontwikkelingen beschreven. Gaandeweg onderzoeken we wat deze relatie toevoegt aan dit programmaplan of andersom en worden de relaties verder verdiept.

Relevante ontwikkelingen	Beschrijving van de ontwikkeling
Gezondheidsagenda 2021-2024	Inzet op gezondheidsachterstanden en gezonde leefomgeving, samenwerking met andere beleidsterreinen daarop
Wij zijn Groen, Gezond en In Beweging Nijmegen	Breed netwerk van meer dan 80 partijen in de stad die zich inzetten voor het verkleinen van gezondheidsachterstanden
Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	Gemeenten, GGD'en, zorgverzekeraars en VWS zetten gezamenlijk in op een gezond en actief leven (focus op sport/bewegen en werken aan gezondheidsdoelen) met een stevige sociale basis. Waaraan vanuit het Rijk financiële middelen gekoppeld zijn (SPUK).
Opgave bestaanszekerheid	Binnen al het werk dat wij als gemeente te doen hebben, zijn door het college specifieke onderwerpen benoemd die prioriteit hebben. Onze opgaven. Met opgavegericht werken geven we invulling aan deze bestuurlijke prioriteiten. Bestaanszekerheid is daar één van.
Stadsdeelprogrammeren	Samenhangend en gezamenlijk stadsdeelprogramma voor en met de inwoners van een stadsdeel
Omgevingsvisie en -plannen	De Omgevingswet regelt alles voor de ruimte waarin we wonen en werken. Deze wet bundelt en maakt regels eenvoudiger. Gezondheid heeft een belangrijke plaats.
Preventieplatforms	Preventieplatforms per stadsdeel, verdeeld in leeftijdsgroepen
Integraal Zorg Akkoord (IZA)	Het Integraal Zorgakkoord (IZA) heeft als doel de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Om dit te bereiken zijn afspraken gemaakt tussen het ministerie van VWS en een groot aantal partijen in de zorg.
Kansengelijkheid onderwijs	Wij willen alle Nijmeegse kinderen gelijkwaardige kansen bieden. Kansengelijkheid kent veel oorzaken. Daarom is er een actieplan Kansengelijkheid Onderwijs opgesteld.
Regioprogramma jeugd	Sinds de transitie van de jeugdzorg naar de gemeenten staan we voor een grote opgave. De druk op de jeugdzorg neemt toe met lange wachtlijsten en hoge kosten. Om alle uitdagingen die op het gebied van de jeugdzorg op de gemeenten afkomen in goede banen te leiden, is een stevige sturing noodzakelijk. We hebben de regionale samenwerking verder geprofessionaliseerd door te groeien naar een regionale programmasturing op jeugd.

4.2 Conditie

De volgende condities zijn nodig en verdienen structurele aandacht voor het slagen dan de NAGJJ:

- Politiek en bestuurlijk draagvlak: de NAGJJ heeft een breed bereik en vele verbindingen met andere thema's, maatschappelijke vraagstukken, opgaven en programma's of projecten. Een 'health in all policies' overtuiging is nodig om dit alles goed bij elkaar te brengen en te behouden. Gezien de inhoud van de verschillende subambities en actieplannen is een verbinding met (en gevoel van betrokkenheid en/of verantwoordelijkheid van) het gehele college van burgemeester en wethouders en bestuurders van andere organisaties gewenst;
- Langetermijnvisie en continuïteit in beleid: de NAGJJ zet in op verschillende actielijnen, omwille van het maken van impact op de gezondheid van jeugd en jongeren. Resultaten zijn niet van de ene op de andere

dag zichtbaar. Het vraagstuk is daarvoor te complex en van te veel verschillende factoren afhankelijk. Om echt het verschil te maken is er lef én geduld nodig;

- Financiële middelen en fte's beschikbaar voor het programma: ondanks bestaande investeringen en inspanningen zijn er negatieve trends zichtbaar als het gaat om de gezondheid van jeugd en jongeren. Met andere woorden: er is meer en iets anders nodig om het verschil te maken. In de gevraagde transformatie naar betere preventie en focus op gezond leven geldt dat de investeringen voor de baten komen. In verlengde van het draagvlak en de langetermijnvisie met duurzame aanpak dient het besef aanwezig te zijn dat dit extra investering gaat vragen. Vanuit de lange termijn gedachten is een groeimodel hierbij mogelijk;
- In toekomstige besluitvorming zou het aspect van gezondheid, en in het bijzonder de gevolgen van het besluit op gezondheid/gezond leven op termijn, te allen tijden voldoende aandacht/prioriteit moeten krijgen. Om te voorkomen dat er aan de ene kant geïnvesteerd wordt (via o.a. de NAGJJ), en dat er aan de andere kant voor een conflicterende besluiten worden genomen.

4.3 Kansen en bedreigingen

Kansrijk is:

- dat er vanuit het Rijk, binnen regio's en binnen gemeente momenteel veel urgentie en aandacht is voor de transformatie van zorg (behandelen en genezen) naar preventie en gezond leven is (GALA en IZA). De noodzaak is hoog. De zorg staat al langere tijd aantoonbaar onder druk. Deze energie kan worden gebruikt om de NAGJJ stevig te positioneren en als onderdeel van de oplossing te zien.
- dat veel mensen zich zorgen maken over ontwikkelingen binnen de samenleving. Zowel op het gebied van gezondheid en gezondheidsverschillen. Maar ook over bestaanszekerheid, stijgende kosten voor levensonderhoud (wonen, eten, drinken). Deze energie kan gebruikt worden om van onderaf een beweging en verandering op gang te brengen.
- dat de regiegroep initieert, aanjaagt en mogelijk maakt. Zo biedt zij ruimte aan veel verschillende initiatieven die daarmee beter aansluiten bij wat er speelt in de omgeving van specifieke groepen.

Bedreigingen zijn:

- de druk van de vele crises die momenteel spelen binnen onze samenleving. Er zijn erg veel zaken die aandacht vragen, welke krijgen prioriteit?
- in het verlengde van bovenstaande: de druk voor oplossingen op de korte termijn. Welke invloed heeft besluitvorming nu voor toekomstige generaties? Het gevaar dreigt dat er aan de ene kant energie gestoken wordt in de NAGJJ en dat er aan de andere kant conflicterende besluiten worden genomen waardoor het een kwestie van 'dweilen met de kraan open' kan worden.
- duurzame aanpak en continuïteit: organisaties zijn in constante ontwikkeling. In de uitvoering is er een grote afhankelijkheid van de betrokkenheid van personen. Wanneer sleutelfiguren binnen de NAGJJ vertrekken dient de continuïteit gewaarborgd te worden. En de bedoeling van de NAGJJ niet uit het oog verloren te worden.
- verlies van focus, omdat meer aandacht gaat naar aanpalende uitdagingen als mentale gezondheid en ondergewicht bij kinderen.
- vergroten van het stigma op overgewicht. Daarom hechten we veel waarde aan positieve, inclusieve boodschappen vanuit kinderen en jongeren zelf.

5. Waarmee

5.1 Middelen

Binnen Nijmegen wordt er al jarenlang ingezet op het bevorderen van de gezondheid en het stimuleren van een gezonde leefstijl bij jeugd en jongeren. Er is aandacht voor voorlichting en beïnvloeding van gedrag, gericht op thema's zoals voeding, drinken, beweging en ontspanning. Ook wordt geprobeerd om de directe fysieke omgeving van kinderen gezonder te maken. De gecombineerde leefstijlinterventie Beweeg je Fit wordt in vier stadsdelen ingezet om gezinnen te begeleiden naar een gezondere leefstijl. Op de begroting van team Gezondheid staan verschillende uitgaven die cruciaal zijn voor het slagen van de NAGJJ:

- Inzet gezondheidsmakelaars school en jeugd van de GGD
- Inzet op verkleinen van gezondheidsachterstanden
- Inzet op wij zijn Groen, Gezond en in Beweging Nijmegen
- Inzet Beweeg Je Fit in vier stadsdelen
- Bijdrage aan wij zijn Groen, Gezond en in Beweging Nijmegen
- Inzet Aandachtsfunctionarissen bij de GGD op oa laaggeletterdheid, gezondheidsachterstanden
- Inzet Gezonde leefomgeving

Via het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ontvangt de gemeente Nijmegen in 2023, 2024 en 2025 €169.890 voor de aanpak van overgewicht. Deze middelen maken het mogelijk om extra te investeren om de ambities van de NAGJJ mogelijk te maken. We stellen daarvoor het volgende voor:

- Inzet regisseur NAGJJ via de GGD
- Inzet projectleider ketenaanpak jeugd
- Inzet JGZ-arts t.b.v. ketenaanpak jeugd
- Inzet centrale zorgverlener voor ketenaanpak jeugd
- Opstartkosten centrale zorgverlener
- Communicatiekosten NAGJJ

We volgen de uitwerking van het Integraal Zorg Akkoord (IZA) op de voet. De ketenaanpak overgewicht jeugd is één van de doelstellingen binnen het IZA. Hoeveel middelen en waarvoor precies deze beschikbaar zijn weten we nu nog niet.

We ontvangen in 2024 en 2025 extra geld voor het verkleinen van gezondheidsachterstanden. Hoe we die gaan besteden werken we uit, samen met Pharos. De insteek is om in te zetten op extra projecten die ten goede komen aan de NAGJJ.

Tot slot zijn er middelen die door andere beleidsterreinen worden ingezet en bijdragen aan de doelstellingen van de NAGJJ en waarmee we dus de verbinding opzoeken, denk aan:

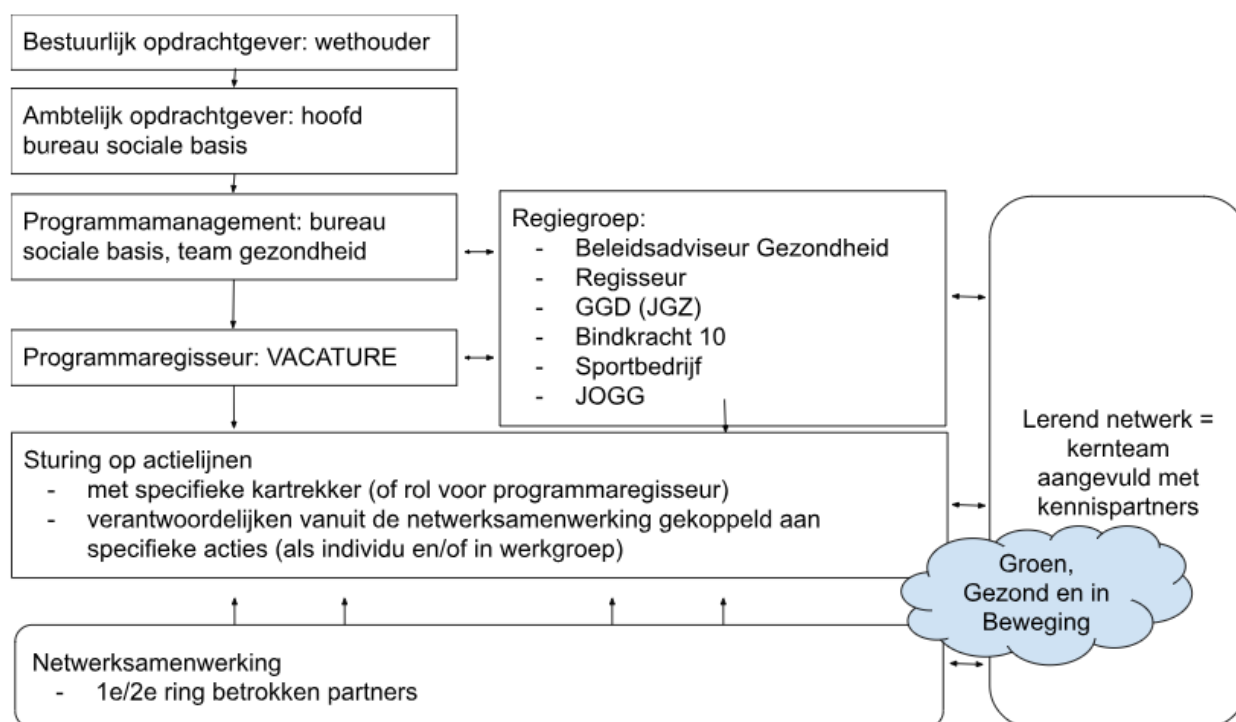
- Inzet alle buurtsportcoaches, sportconsulenten en sportdocenten
- Inzet welzijnswerk jeugd en jongeren
- Inzet Kansengelijkheid onderwijs
- Nijmeegs Sportakkoord
- wij zijn Groen, Gezond en in Beweging met uitvoeringsbudget
- Stichting Leergeld
- Kansrijke Start
- Armoede verzachten met oog voor gezondheid (ontbijttassen, ontbijtwinkel)
- Uitvoeringskader Bewegen, Ontmoeten, Sporten en Spelen (BOSS)
- Gezonde leefomgeving
- Opdracht VSA wijkaccommodaties
- Opdracht VSA evenementen
- Opdracht VSA sportverenigingen
- Inzet jongerencultuur

5.2 Besturing

De regiegroep monitort het geheel en stuurt regelmatig bij. De gemeente, in de persoon van de senior beleidsadviseur gezondheid, helpt bij de verantwoording.

De volgende criteria zijn van belang bij het sturen op proces en inhoud van dit programma:

- Goed functionerende netwerksamenwerking met collectieve kracht en gedeelde verantwoordelijkheid;
- Inspraak en betrokkenheid van kinderen, jongeren en ouders/verzorgers;
- Lerende aanpak met gerichte monitoring (niet louter ter verantwoording);
- Reguliere voortgangsoverleggen met de regiegroep en opdrachtgevers;
- Acties dienen direct gekoppeld te zijn aan operationele doelen;
- Samenhang en effectiviteit van acties in belang van behalen operationele doelen;
- Focus door middel van planning en prioritering, gelet op haalbaarheid en impact;

5.3 Monitoring en evaluatie

Om te zien hoe de implementatie verloopt en doelen worden gehaald, is het belangrijk om de juiste informatie te registreren en verzamelen. Dit gebeurt op proces- en effectniveau.

Een regelmatige, goede procesevaluatie is van belang om verschillende redenen. Het vergroot de participatie, motivatie en betrokkenheid van partners. Partners merken dat het harde werken wordt gewaardeerd en ook op de korte termijn iets oplevert. Ook stelt het in staat om de aanpak te verbeteren en deze tussentijds bij te stellen, als er regelmatig gezamenlijk wordt gereflecteerd op het proces. Tot slot maakt een goede procesevaluatie het eenvoudig om kennis en ervaringen te delen en successen te vieren. De verantwoordelijkheid voor een goede procesevaluatie ligt bij het kernteam, onder regie van de regisseur.

Om te weten of de NAGJJ het gewenste effect heeft, kijken we ook naar de effecten op de geformuleerde doelstellingen. We gebruiken daarvoor de operationele doelen als uitkomstmaten. We maken daarvoor gebruik van bestaande monitors:

Stads- en wijkmonitor

Met de jaarlijkse Stads- en Wijkmonitor geeft het gemeentelijke bureau Onderzoek en Statistiek (O&S) een beeld van de staat en ontwikkeling van de stad en wijken.

Kindermonitor

De kindermontor is een vragenlijstonderzoek dat de GGD uitvoert bij ouders van kinderen tot 12 jaar. Dit onderzoek wordt iedere 4 jaar herhaald. In de monitor komen veel onderwerpen aan bod, zoals gezondheid, welzijn, leefstijl en opvoeding.

Gezondheidsmonitor Jeugd

Alle middelbare scholen in Nijmegen zetten op verzoek van de GGD eens in de vier jaar een vragenlijst uit onder hun scholieren in klas 2 en 4. Tijdens een lesuur op school vullen leerlingen een online vragenlijst in. Een docent begeleidt de afname van het onderzoek. De vragenlijst bevat verschillende onderwerpen, zoals gezondheid, welzijn, leefstijl, vrije tijd en school.

Sportverenigingsmonitor

Sportdeelname en lidmaatschap van een vereniging wordt gemonitord.

Corona Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen 2022

Van april tot en met augustus 2022 voerden alle GGD'en, in samenwerking met het RIVM, de coronamontor uit. Dit is een onderzoek onder Nederlandse jongvolwassenen van 16 tot en met 25 jaar. Met vragen over hun gezondheid en welzijn. In Gelderland-Zuid deden ruim 2400 jongvolwassenen mee.

Bijlagen

- Raadsinformatiebrief Nijmeegse Aanpak Gezonde Jeugd en Jongeren
- Feiten en cijfers Nijmeegse Aanpak Gezonde Jeugd en Jongeren